

دبشر د حقوقو نړيواله اعلاميه

د پریکړې نېټه (۱۰ دسمبر ۱۹۴۸) (۶۷،۹۰۱۹ ٪ ۳۷۷)

د ملگرو ملتونو دسازمان عمومي غونډه

مقدمه

،څرنگه چې دبشري کورنۍ دټولو غړو ذاتي حيثيت پيژندنه او دهغوي پر رنگ او انتقال نه منونکي حقوق په نړۍ کښې د ازادۍ ، عدالت او سولې اساس تشکيلوي

وچ په گناه مجبوروي او دهغې نړۍ ظهور يې چې په هغې کښې بشر په بيان او عقیده کښې ازاد اور له وېرې او فقر څخه فارغ وي، د بشر دلوړو آمالو تر سرليک لاندې اعلان کړي دي.

،له هغه ځايه چې اساساً بايد د بشري حقوقو د قانون په اجرا کولو سره حمايت وشي، چې بشر د وروستې علاج په نوم د ظلم او فشار پر ضد په قيام مجبور نه شي

،له هغه ځايه چې اساساً لازم دي چې د ملتونو تر منځ و دوستانه اړيکو پراختيا بايد تشويق شي

ن بيا په منشور کښې خپل باور اعلان کړي او ټينگه پريکړه يې کړې چې له ټولنيز پر مختگ سره مرسته و کړي او په يو ازاد چاپېريال کښې د ښه ژوندانه وضع او حالات را منځ ته کړي

،له هغه ځايه چې غړي هيوادونه سره متعهد شوي چې د ملگرو ملتونه په همکاري سره نړيوال احترام، دبشري حقوقو اوښستو د ازاديو واقعي رعايت تامين کړي

،له هغه ځايه چې د دغو حقوقو او ازديو په نسبت گډ مفاهمت د دغه تعهد د مکمل اجرا له پاره خاص اهميت لري

لمللي تدريجي تدابير، دهغوي حماتي او واقعي اجرا او پيژندنه که د غړو هيوادونو په منځ کښې وي او يا د هغو هيوادو د خلکو په منځ کښې چې د هغوي په قلمرو کښې وي، تامين شي.

لومړۍ ماده:

د بشر ټول افراد ازاد نړۍ ته راځي او د حيثيت او د حقوقو له پلوه سره برابر دي. ټول د عقل او وجدان خاوندان دي او بايد يو له بل سره د ورورۍ په روحيه سره چلند کړي.

دوهمه ماده:

نیده چې وي. او هم دا رنگه د قوم، ټولنيزې وضعې، (؟؟؟)، زيريدنه او يا هر بل موقعيت چې وي، د ټولو هغو حقوقو او ازاديو څخه چې په دغه اعلاميه کښې ذکر شوي دي ، گټه واخلي.

يواد پر سياسي ادارې، قضايې او يا بين المللي وضعي مينې وي، که څه هم دغه هيواد مستقبل تر لاس لاندې او يا غير خود مختار وي، د هغه حاکميت په يو ډول سره محدود شوي دي.

درېمه ماده:

هر څوک د ژوند، ازادې او شخصي امنيت حق لري.

څلورمه ماده:

هيڅ څوک نه شي کولۍ چې څوک په غلامۍ کښې وساتي. او د غلامانو را کړه ور کړه په هر ډول چې وي ممنوع ده.

پينځمه ماده:

هيڅ څوک نه شي کولۍ چې څوک تر شکنجي، مجازات او يا داسي چال چلن لاندې چې ظالمانه، دانسانيت او د بشري شتونو پر ضد او توهين آميز وي، وساتي.

سېرمه ماده:

هر څوک حق لري چې دهغه حقوقي شخصيت په هر ځاي کښې د قانون په وړاندې د يو انسان په نوم وپيژندل شي.

اوومه ماده:

د هر ډول تبعيض په وړاندې چې د دغې اعلامې ناقض وي او د هر ډول تحريک په وړاندې چې ددغه ډول تبعيض دپاره رامنځ ته شي په مساوي توگه د قانون له حمايت څه برخمن شي.

اتمه ماده:

فرد پر بنسټيزو حقوقو تجاوز وکړي او هغه حقوق د اساسي قانون او يا بل کوم قانون په وسيله د هغه د پاره پيژندل شوي وي، هر څوک صالحو ملي محکمو ته د رجوع کولو حق لري.

نهمه ماده:

هيڅ څوک بايد په خپل سر توقيف، حبس او يا تبعيد نه شي.

لسمه ماده:

په واسطه په منصفانه او علنی توگه سره ارزيايي شي او دغه يو محکمه کول ے شي د حقوق، الزامونو او يا بل هر جزايي اتهام په باب چې شخص ته متوجه شوي دي، پريکړه وکړي.

يوولسمه ماده:

ے وي، بې گناه شميرل کيږي، تر څو پورې چې د عمومي دعوه په جريان کښې چې په کښې د هغه د دفاع له پاره ټول ضمانتونه تامين شوي وي، دهغه گناه په قانوني توگه ثابت شي.

نوقو په موجه جرم و نه پيژندل شي، محکوم نه شي. په هم دې توگه له هغه سزا څخه چې د جرم دارتکاب په وخت کښې ورسره اړه پيدا کوي، شديد سزا به چا ته نه ورکول ے کيږي.

دولسمه ماده:

خلتونو هدف واقع شي او نه ځايي چې شرافت، نوم او وقار يې د تعرض لاندې واقع شي. هر څوک حق لري چې د دې ډول مداخلتونو او حيلو پر ضد د قانون تر ساتني لاندې واقع شي.

ديارلسمه ماده:

هر څوک حق لري چې د هر هيواد په دننه کښې په ازاد ډول تگ راتگ وکړي او خپل د اوسيدو ځاي غوره کړي.

هر څوک حق لري د خپل هيواد په شمول هر هيواد پربردي او يا خپل هيواد ته بيرته وگرځي.

څوارلسمه ماده:

هر څوک حق لري د تعقيب شکنجو او ازار په ضد د پناه گاه په لټه کښې شي او يو بل هيواد ته پناه يوسي.

په هغو حالاتو کښې چې تعقيب په عمومي او غير سياسي جرم او يا د ملگرو ملتونو د مقاصد او اصولو پر مخالف چال چلن ميني وي، له دغه حق څخه گټه نه شو اخيست ے.

پنځلسمه ماده:

هر څوک حق لري چې د تابعيت درلودونکي وي.

هيڅ څوک د خپل تابعيت او يا د تابعيت د تغيير له حق څخه په سر محروم کول ے نه شي.

شپاړلسمه ماده:

ل سره واده وکړي او خپله کورنۍ جوړه کړي. د ازدواجي ژوند په ټوله موده او د هغه د انحلال په وخت کښې ښځه او ميره د واده په اړوندو چارو کښې د مساوي حقوقو لرونکي دي.

واده بايد د ښځې او نر په مکمل رضایت سره په ازادانه توگه تر سره شي.

کورنۍ د ټولنې طبيعي او اساسي رکن د ے او حق لري چې د ټول او دولت له حمايت څخه گټه واخلي.

اووه لسمه ماده:

هر شخص په انفرادي او يا په ټولنيزه توگه د مالکيت حق لري.

هيڅ څوک د مالکيت له حق څخه محروم کول ے نه شي.

اتلسمه ماده:

دي او هم پر مذهبي تعليماتو او ديني مراسمو په ترسره کولو شامل دي. هر څوک کولي شي له دغه حق څخه په انفرادي او يا ټولنيزه توگه په خصوصي او يا عمومي ډول گټه واخلي.

نولسمه ماده:

هار څخه دي څوك تشويش او اضطراب ونه لري او د اطلاعاتو او افكار په ترلاسه كولو او ټولو ممكنه وسايلو ته د هغو په انتشار كېنې د سرحدي ملاحظاتو څخه پرته دې ازاد واوسي.

شلمه ماده:

هر څوك حق لري چې په ازادانه توگه سره د مسالمت آمېزه ډلې او جمعيتونه جوړ كړي.

هيڅ څوك په اجتماع كېنې په گډون كولو مجبورول ۍ نه شي.

يوويشتمه ماده:

هر څوك حق لري چې دخپل هيواد د عمومي چارو په اداره كېنې په مستقيمه توگه او يا دهغو استازو په وساطت سره چې ازادانه غوره شوي دي، برخه واخلي.

هر څوك حق لري په مساوي شرايطو سره دخپل هيواد عمومي عهدو ته ورسېږي.

اظهار شي. انتخابات بايد عام او د مساواتو په رعايت كولو سره عملي شي او د پټي رايې وركولو او يا سره ورته طريقي په واسطه ترسره شي چې د رايې وركولو ازادي تامين كړي.

دوه ويشتمه ماده:

نې سره اقتصادي ، ټولنيز او فرهنگي حقوق چې د هغه د شخصيت ازاد ښكارندوي او د هغه د مقام د پاره لازم دي ، هر هيواد او د منابع او تشكيلاتو په رعايت كولو سره ترلاسه كړي.

دروېشتمه ماده:

نوك حق لري چې كار وكړي، خپل كار په ازادانه توگه سره غوره كړي، د كار د منصفانه او رضايت ښوونكو شرايطو غوښتونكي وي او د بې كارۍ په وړاندې ترحمایت لاندې واقع شي.

ټول حق لري چې له هيڅ ډول تبعيض څخه پرته مساوي كار په مقابل كېنې مساوي اجوره تر لاسه كړي.

اجورې مستحق گرځي چې د انساني شتونو سره برابر د هغه او د هغه كورنۍ ژوند تامين كړي اود لزوم په وخت كېنې د ټولنيز حمايت د بلې نوې وسيلې په واسطه هغه تكميل كړي.

هر څوك حق لري چې د خپلو گټو د دفاع د پاره له نورو سره اتحاديې جوړې كړي او په اتحاديو كېنې هم گډون وكړي.

څلورويشتمه ماده:

هر څوك داستراحت، فراغت او تفريح حق لري او په تېره يا د دوراني رخصتو او د كار دمعقولو ساعتونو په محدوديت سره د حقوقو مستحق دي.

پنځه ويشتمه ماده:

نډه كېدو او نورو ټولو مواردو كېنې چې دانسان دارادي نه دباندي عواملو په وجه د ژوندانه اړتياوو پوره كولو وسايل له لاسه تللي وي اواېرومندانو ژوند له شرايطو څخه برخمن شي.

مېنډې او ماشومان حق لري چې د ځانگړي مرستې او څارنې څخه گټه واخلي، ماشومان كه د واده په واسطه يا بې نكاحه پېدا شوي وي د مساوي ټولنيز څڅ بايد برخمن شي.

شپږويشتمه ماده:

ي وي. حرفوي، ټكنيكي زده كړې، عموميت ومومي لوړې زده كړې بايد د مساوي شرايطو سره د ټولو پرمخ خلاصوي او ټول د استعداد او وړتيا په بنسټ له هغه څخه گټه پورته كړي.

يالي په لوړې وهڅول شي. ښوونه او روزنه بايد ټولو ملتونو، توکمنو او ديني ډلو تر مينځ تفاهم، زغم او دوستي پياوړې كړي او د ملگرو ملتو هڅې د سولې د پياړتيا د پاره پر مخ پقزي.

مېندي او پلرونه دخپلو اولادنو د ښووني او روزني د نوعات په غوره كولو كي د لومړيتوب حق لري.

اووه ويشتمه ماده:

هر څوك حق لري په فرهنگي ، ټولنيز ژوند كېنې په ازادانه توگه گډون وكړي ، د هنرونو او فنونو څخه گټه واخلي او په علمي پرمختگونو او دهغو په گټو كېنې برخمن شي.

ري چې په ټونه كېنې د داسې يو نظم د برقرارې غوښتونكي وي چې په ټولنيز او نړيواله توگه هغه حقوق او ازادي چې په دغه اعلاميه كېنې ذكر وي تامين كړي او پر هغو عمل وكړي.

:اته ويښتمه ماده

هر څوک حق لري چې په ټولنه کښې د داسيې نظم غوښتونکي شي چې په دې اعلاميه کښې بيان شوي حقوق او ازادي تامين کړي.

:نه ويښتمه ماده

هر څوک دهغي ټولني په وړاندې وظيفه لري چې دهغه ازاد تکامل او مکمل شخصيت برابر کړي.

تصراً د نورو د ازاديو او حقوقو پيژندنې او رعايت کولو د تامين د اخلاقي صحيح مقتضياتو د رعايت عمومي نظم او دټولو دسوکالي دپاره ديوي ټولني په شرايطو کښې وضع شوي دي.

دغه حقوق او ازادي په هيڅ هيواد کښې د ملگرو ملتونود مقاصد او اصولو په ضد ترسره کيدے نه شي.

:ديرشمه ماده

، دپاره داسي يو حق ضامن وي چې دهغه په موجب وکولے شي د دغي اعلاميي د مندرجو حقوقو او ازاديو څخه هر يو له مخه يوشي او يا به هغه لاره کښې کوم فعاليت ترسره کړي.